

ΣΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ¹

ὑπὸ Ἑρω. Μύργου, κατὰ μετάφ. Ε.Δ. Ροῦδου

ΤΟ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΝ ΔΕΙΠΝΟΝ

— Οἱ ἀπόκληροὶ τῆς τύχης, ἐσκέπτετο, οἱ οὐδὲν ἄλλο ἔχοντες μέσον ὑπάρξεως παρά μόνους τοὺς βραχίονας αὐτῶν καὶ περὶ οὐδενὸς ἄλλου σκεπτόμενοι· πλὴν τοῦ πορισμοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, δύνανται πολὺ εὐκολώτερα νὰ διατηρήσωσιν ἀνεπαρὰ τὰ ἀγαθὰ ἐνστικτα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὰς εὐεργεσίας καὶ τὸ αἴσθημα τῆς ἀδελφότητος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ οὐδὲν ἔχων δὲν δύναται νὰ αἰσθανθῇ τὰ πάθη καὶ τὰ μίσση τὰ γεννώμενα ἐκ τῆς ἀντιθέσεως τῶν συμφερόντων· αἱ συμπάθειαι καὶ αἱ ἀντιπάθειαι αὐτοῦ εἶναι· εἰλικρινεῖς καὶ ὁ ἔρωσ του δὲν εἶναι ὡς ὁ τῶν ἀνωτέρων τάξεων αἰσχροὺν μίγμα λαγνείας, φιλαυτίας, κενοδοξίας καὶ πλειστάκις κερδοσκοπίας. Ἡ ἄγνοια τοῦ λαοῦ προφυλάττει αὐτὸν ἀπὸ τὰς κακίας, αἰτίνας εἶναι ὁ καρπὸς τῆς γνώσεως. Πᾶν καλὸν ἐκπορεύεται ἀμέσως ἐκ μόνης τῆς καρδίας, ἐνῶ πρὸς διάπραξιν τοῦ κακοῦ ἀπαιτεῖται καὶ τοῦ πνεύματος ἡ συνεργασία».

Τοιαῦτα ἤλπιζεν ὁ Οὐλρίχος κατατασσόμενος ὡς ἐθελοντῆς εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐργατῶν. Τὸ μόνον ὅμως ἀποτέλεσμα τῆς ἀποπειρας του ἦτο ἡ ἀπώλεια καὶ τῆς τελευταίας του ἐλπίδος. Μετὰ ἐξάμηνον τῶ ὄντι συμβίωσιν μὲ τοὺς περιζωμένους τὸν ἄρτον τῶν ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου τῶν, ἡ ἀπελπισία του ἦτο ἀκόμη μεγαλειότερα καὶ ἔτι μᾶλλον ἀκλόνητος ἡ πεποιθήσις του, ὅτι ἡ εἰλικρίνεια καὶ ἡ ἀγαθότης ὑπάρχουσιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν μόνον ὡς σπέρματα, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ καλλιέργεια δὲν εἶναι δυνατὴ ὑπὸ οἰαζδήποτε κοινωνικῆς συνθήκας.

Εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, εἰς τὸν κόσμον τῶν μαζῶν φράκων καὶ τῶν ἄσπρων λαίμοδετῶν, αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ποταπότητος καὶ διαφθορᾶς περιστέλλονται ὑπὸ τῆς ἀπαραιτήτου ὑποταγῆς εἰς τοὺς νόμους τῆς κοινωνικῆς εὐπρεπείας. Πολλάκις ἔτυχεν ὁ Οὐλρίχος νὰ σφίξῃ ἐντὸς αἰθούσης τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ προδίδοντος αὐτὸν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἀλλ' ἡ χεὶρ αὕτη ἦτο τούλάχιστον καθαρὰ. Πλειστάκις καὶ παρὰ γυναικῶν ἐπροδόθη, ἀλλ' αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι κατώρθωναν τούλάχιστον νὰ τὸν πείσωσιν ἐπὶ τινα καιρὸν ὅτι πράγματι τὸν ἠγάπων, καὶ πλὴν τούτου ἦσαν ἐνδυμένα μετὰ φιλοκαλίας καὶ ἔφερον ὀνόματα ἱστορικά. Ἡ στίλβουσα ἐπιφάνεια τῆς ἀριστοκρατικῆς κοινωνίας δὲν ἐκόλυσε τὸν Οὐλρίχον ν' ἀηδιάσῃ τὴν ὑπ' αὐτὴν κρυπτομένην σαπρίαν, ἀλλὰ φεύγων ταύτην δὲν ἐβράδυνε νὰ πεισθῇ ὅτι ἡ τῶν ἐργατικῶν τάξεων δὲν ἦτο μικρότερα, ἀλλὰ μόνον γυμνοτέρα.

Κατὰ τὴν πρώτην του εἰσοδὸν εἰς τὸ ἐργαστάσιον, τὸ λεπτόν αὐτοῦ ἀνάστημα, τὸ ὠχρὸν πρόσωπον καὶ ἡ λευκότης τῶν χειρῶν του ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς βαναύσους ἀστείότητας, τὰς ὁποίας ἤκουσε

μεθ' ὑπομονῆς. Ἀληθῶς δὲ ἀξιοθαύμαστος ἦτο ὁ ζήλος μὲ τὸν ὅποιον ἐξετέλει τὰ ταπεινὰ αὐτοῦ καθήκοντα μαθητευομένου, ἦτοι ὑπηρετοῦ τῶν ἐργατῶν, ἀνεχόμενος ἀγογγύστως πᾶσαν καταπίεσιν καὶ τὰς ὕβρεις, τὰς ὁποίας ἐπροκάλει ἡ φαινομένη σωματικὴ του ἀσθένεια καὶ ἡ ἄγνοια τῆς γλώσσης τοῦ καπηλείου. Βραδύτερον ὅμως, ὅταν ἀνέπτυξε τοὺς μυῶνας του ἡ χρῆσις τῆς σφύρας καὶ ἐμαύρισε τὴν ὄψιν του ἡ φλόξ τῆς καμίνου, μετέβαλον γλώσσαν καὶ τρόπους οἱ βασανισταὶ του, διὰ τὸν μόνον λόγον ὅτι δὲν ἐθεώρουν ὅσον πρὶν βεβιαίαν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ἐκβασίαν ἐνδεχομένης γρονθομαχίας.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ὁ Οὐλρίχος, τοῦ ὁποίου οἱ προϊστάμενοι ἐξετίμων τὴν φιλοπονίαν καὶ νοημοσύνην διωρίσθη ἐπιστάτης. Ὁ προβιβασμός οὗτος διήγειρε τὸν φθόνον καὶ τὰ παράπονα τῶν συνεργατῶν του, τῶν ὁποίων ἡ δυσαρέσκεια ἐξεδηλώθη ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τόσοσιν θορυβωδῶς, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ παρέμβωσιν οἱ διευθυνταί.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς θορυβοποιούς.

— Δὲν θέλομεν ἐπιστάτην τὸν κύριον τοῦτον, ἀπεκρίθη ὁ ὑποκινητῆς τῆς στάσεως, δεικνύων τὸν Οὐλρίχον.

— Καὶ διατί δὲν τὸν θέλετε;

— Διότι ἐντροπέμεθα νὰ μᾶς ὀρίξῃ τὸ περσινὸ μας κοπέλι. Εἴμεθα ὅλοι ἴσοι καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ἀδικίαι. Πολλοὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἐργάζονται ἐδῶ ἀπὸ δέκα χρόνια καὶ δὲν εὐχαριστοῦνται νὰ δοθῇ ἡ πρώτη καλὴ θέσις ὅπου ἔτυχε ν' ἀδειάσῃ εἰς ἓνα ξένον.

— Τὸ εὐρίσκομεν ὅλοι ἀδικον, ἐψιθύρισαν οἱ ἐργάται διὰ νὰ ἐνθαρρύνουν τὸν ῥήτορά των.

— Κάτω ὁ Μάρκος Γιλβέρτης! ἐφώναξάν τινες αὐτῶν.

— Ἐπειτα διατί νὰ διώξετε τὸν Πέτρον; ἐπρόσθεσεν ὁ ῥήτωρ. Αὐτὸς ἦτο καλὸς ἄνθρωπος καὶ οἰκογενειάρχης.

— Σιωπῇ! εἶπεν ἐπιτακτικῶς ὁ διευθυντής. Κάμνω ὅ,τι θέλω καὶ δὲν ἔχω νὰ δώσω λογαριασμὸν εἰς κανένα. Ἄν ὁ Πέτρος εἶναι οἰκογενειάρχης, ἀκόμη μεγαλιότερον εἶναι τὸ σφάλμα του ὅτι δὲν ἐσυλλογίσθη τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, πρὶν μᾶς ἀναγκάσῃ νὰ τὸν ἀποβάλωμεν διότι δὲν ἔκαμνε τὸ χρέος του. Ὁ Πέτρος ἦτον ὀκνηρὸς καὶ ἐπροστάτευε τοὺς ὁμοίους του. Τὸν λέγετε καλὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν λυπεῖσθε, μόνον διότι σᾶς ἐλογάριαζεν ὡς ὠρας ἐργασίας τὸν καιρὸν ὅπου ἐμένετε εἰς τὸ καπλεῖον. Τοῦτο τὸ θεωρῶ ἐγὼ ὡς κλοπὴν».

Τοὺς λόγους τοῦ διευθυντοῦ διεδέχθησαν ψιθυρισμοί, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπέθεσε τέλος προσθέτων:

— Εἶπα κλοπὴ, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω. Ὅσοι λαμβάνουν χρήματα δι' ἐργασίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἔκαμαν δὲν εἶναι τίμιοι ἄνθρωποι. Πρὸς τὸν Πέτρον, ἂν καὶ ἦτο ἀνάξιος ἐμπιστοσύνης, ἐράνην ἐπὶ πολὺ συγκαταβατικὸς διότι ἐλυπούμην τὴν οἰκογενειάν του. Ἄντι ὅμως νὰ μοῦ χρεωστῆί χάριν διὰ τὴν συγκατάθεσίν μου, ἐφέρετο ἀκόμη χειρότερα. Ἄδύνατον μετὰ τοῦτο ἦτο νὰ τὸν διατηρήσω χωρὶς ν' ἀδικήσω τοὺς συνεταίρους μου. Τίμιος ἄνθρωπος λέγεται ὁ ἐκτελὼν τὸ καθήκον του, καὶ τὸ ἴδι-

κόν μου ἦτο ν' ἀπολύσω τὸν Πέτρον καὶ νὰ διορίσω εἰς τὴν θέσιν του ἐργάτην ἀκέραιον, φιλόπονον καὶ ἱκανόν. Τί παῖο ἐγὼ ἂν δὲν κατώρθωσα νὰ εὔρω μεταξύ σας κἀνενα ἄλλον ἀξιώτερον νὰ σᾶς προστάξῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ κοπέλι, τὸ ὁποῖον ὑπήκουεν πέρυσιν εἰς ὄλους; Σεῖς ὅπου καμώνησθε ὅτι θέλετε ἰσότητα γνωρίζετε πολὺ καλὰ ὅτι δὲν εἴσθε ἴσοι, ἀφοῦ δὲν λαμβάνετε ὄλοι τὸν ἴδιον μισθὸν καὶ ὁ καθεὶς ζητεῖ μεγαλειότερον, ἅμα νομίση ὅτι τὸν ἀξίζει. Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο νὰ προσθέσω παρὰ μόνον ὅτι ὁ Μάρκος Γιλβέρτης εἶναι ἀπὸ σήμερον ἐργοστασιάρχης σας, καὶ ἐννοῶ νὰ τοῦ ὑπακούετε καὶ νὰ τὸν σέβεσθε ὅσον καὶ ἐμέ. Ὅσοι δὲν εὐχαριστοῦνται ἄς κοπιᾶσουν νὰ μὲ ἀποχαιρετήσουν.»

Οἱ λόγοι οὗτοι ἤρκεσαν νὰ πείσωσι τοὺς δυσηρεστημένους νὰ ἐπιστρέψωσι σιωπηλῶς εἰς τὸ ἔργον των.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι δίκαιος, ἐσκέφθη ὁ Οὐλρίχος παρατηρῶν τὸν διευθυντήν.

— Κύριε Γιλβέρτη, εἶπεν οὗτος κατ' ἰδίαν εἰς τὸν Οὐλρίχον, δὲν εἶναι ἀκόμη χρόνος ἀφ' ὅτου σ' ἐπήραμεν ὡς κοπέλι καὶ τώρα θὰ ἔχεις τὴν πρώτην θέσιν ὕστερα ἀπὸ ἐμέ. Τοῦτο δὲν εἶναι χάρις, ἀλλὰ δικαιοσύνη. Ἐπειδὴ ὅμως εἶσαι ἀκόμη νέος, θὰ λαμβάνεις μόνον τὰ δύο τρίτα τοῦ μισθοῦ τὸν ὁποῖον εἶχεν ὁ προκατοχὸς σου. Ἐλπίζω ὅτι δὲν σὲ φαίνονται ὀλίγα.

Ὁ Γιλβέρτης ἠὐχαρίστησε, μεγάλην ὅμως τοῦ ἐπροξένησεν ἢ ἀντίφασιν αὕτη ἀπορίαν.

— Περὶ ἔργον εἶδος δικαιοσύνης, ἐσκέφθη ὅταν ἔμεινε μόνος. Εἰς τὴν θέσιν ὑπαλλήλου ὀκνηροῦ, ἀπίστου καὶ ἀνικάνου διορίζουν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ὁμολογοῦσι νοήμονα, ἀκέραιον καὶ ἐργατικόν, καὶ ἔπειτα, χωρὶς νὰ ὑπολογίζον τὸ ἐκ τῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ κέρδος τοῦ καταστήματος, πληρώνουν τὸν τίμιον ἄνθρωπον ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν κλέπτην.

Ὀλίγας ἡμέρας ἀφοῦ ἀνέλαβε τὴν διευθύνσιν τοῦ ἐργοστασίου, εἶχε περὶ αὐτὸν πλῆθος κολάκων, μεταξύ τῶν ὁποίων διέπρεπον διὰ τὴν μεγαλειότεραν των ταπεινότητα αὐτοῖ ἐκείνοι, οἵτινες περισσότερον τὸν ἐτυράνησαν ὅταν ἦτο κοπέλι. Ἀπερίγραπτον δὲ ἠσθάνθη ἀηδίαν βλέπων ὅτι οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ συνδέωσιν οἱ δεσμοὶ τῆς ἀδελφότητος, ἐζήτουν νὰ βλάψουν ἀλλήλους ἐρχόμενοι νὰ καταγγείλωσιν εἰς αὐτὸν πᾶσαν τῶν συντρόφων των παράβασιν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀντήμειβε τὴν κατασκοπεῖαν ἀνεχόμενος τὰς ἰδικὰς των.

— Ἡ ἀδελφότης, ἀνέκραξε μετ' ἀδημονίας οὐδὲν ἄλλο εἶναι παρὰ ἡχηρὰ λέξεις, χρήσιμος ὡς σάλπιγμα πρὸς πρόκλησιν στάσεων. Τὴν ἀδελφότητα εὐκολον εἶναι νὰ ἐγγράψῃ τις εἰς ἐπαναστατικὴν σημαίαν, ὅχι ὅμως καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν.

Οὕτω λοιπὸν καὶ εἰς τὰ ταπεινὰ τῆς κοινωνίας στρώματα εὗρισκεν ὁ Οὐλρίχος τὴν αὐτὴν διαφθοράν, τὴν αὐτὴν χαμέρπειαν καὶ τὴν αὐτὴν καταπίεσιν τοῦ ἀσθενοῦς ὑπὸ παντός ἰσχυροτέρου. Καὶ ἐκεῖ ἐδέσποζεν ὁ ὁμίλος ὄλων τῶν κακιῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐγωϊσμοῦ. Πᾶσαι αἱ εὐγενεῖς τῆς καρδίας ὀρμαὶ ἐθυσιάζοντο εἰς τὸν βωμὸν τοῦ συμφέροντος,

πᾶσα ἀρετὴ εὗρισκεν Ἰούδαν νὰ τὴν προδώσῃ καὶ Πιλάτον νὰ τὴν σταυρώσῃ.

Ὁ Οὐλρίχος, τοῦ ὁποῖου ἠῤῥξανε καθ' ἐκάστην ἢ μισανθρωπία, εὗρισκετο ἐσπέραν τινὰ εἰς τὸν θάλαμόν του, στηρίζων εἰς τὰς χεῖρας τὴν κεφαλὴν καὶ πλανῶν ἀπόσεκτον βλέμμα εἰς βιβλίον ἀνοικτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης του. Τοῦτο ἦτο ὁ *Ἐμίλιος* τοῦ Ρουσσώ, ἡ δὲ σελὶς ἔφερε σημεῖον ὄνυχος εἰς τὸ ἐξῆς χωρίον:

«Σκοπὸς τοῦ βίου εἶναι ἡ εὐτυχία. Ὁ πόθος αὐτῆς γεννᾶται καὶ ἀποθνήσκει μεθ' ἡμῶν. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι ἡ εὐτυχία; Ὅλοι τὴν ζητοῦσι καὶ οὐδεὶς τὴν εὗρισκει. Ἐφ' ὄλην μας τὴν ζωὴν τὴν κυνηγοῦμεν καὶ ἀποθνήσκουμεν πρὶν τὴν φθάσωμεν.»

Τὴν φράσιν ταύτην, τὴν ἀκριβῶς ἐκφράζουσαν καὶ τὴν ἰδικὴν του γνώμην, ἐσχολίαζεν ὁ Οὐλρίχος, ὅταν διέκοψαν ἀποτόμως τὰς σκέψεις του γοεραὶ κραυγαὶ ἀντηχοῦσαι ἐκεῖ πλησίον.

Ὁ Οὐλρίχος ἔτρεξεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἀνοίξας αὐτὸ διέκρινε τὴν λέξιν «Ἀλοῖμονον! Ἀλοῖμονον!» προφερομένην ὑπὸ φωνῆς γυναικείας. Αἱ κραυγαὶ ἐφαίνοντο ἐξερχόμεναι ἐκ δωματίου τοῦ ἀνωτέρου πατώματος τῆς αὐτῆς οἰκίας. Σπεύσας ἐκεῖ εὔρε γυναικίᾳ τινας συνηγμένας πρὸ τῆς θύρας.

— Τί συμβαίνει; ἠρώτησεν αὐτάς.

— Ἀπέθανεν ἡ γραῖα Δουράνδου καὶ ἡ κόρη τῆς φωνάζει, ἀπεκρίθη μία ἐξ αὐτῶν μετὰ προσποιητῆς λύπης. Τὸ πρᾶγμα εἶχε καταντήσει ἀνυπόφορον. Ἡ γραῖα ἔβηγεν ὄλην τὴν νύκτα καὶ εἶναι δύο ἐβδομάδες ὅπου δὲν ἐκλείσαμεν ἴματι. Τοῦτο εἶναι μεγάλο βάσανο διὰ πτωχοῦς ἀνθρώπους, ὅπου ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἡσυχάσουν τὴν νύκτα, ἀφοῦ ἐδούλεψαν ὄλην τὴν ἡμέραν. Ἡ μακαρίτισσα ἦτο ὑπερήφανη καὶ δὲν ᾔθελε νὰ τὴν μεταφέρουν εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Δὲν τὴν ἔμελεν καθόλου ἂν ἀφάνιζεν ἡ πτωχὴ τῆς κόρης τὴν ὑγείαν τῆς μὲ τὰς ἀγρυπνίας. Ἄντ' ἂν τῆς ἔχῃ χάριν, τῆς ἔλεγεν καὶ ἄσχημα λόγια. Τέλος πάντων τὴν ἐξεφορτώθημεν καὶ θὰ ἠμποροῦσαμε νὰ κοιμηθοῦμεν.»

Τὸ ἀνωτέρω λογιδίον ἀπήγγειλεν ἀπνευσταὶ βδελυρὰ τις γυνή, τῆς ὁποίας ἡ κόκκινη μύτη καὶ ἡ βραγχνὴ φωνὴ ἐμαρτύρουν τὴν πολυποσίαν.

Ὁ Οὐλρίχος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου εἶχον διαδεχθῆ τὰς κραυγὰς οἱ λυγμοί. Τὸ καταγῶγιον ἐκεῖνο ἦτο ὑγρόν, σκοτεινόν, δυσῶδες, ἀπαίσιον. Εἰς μίαν γωνίαν ἐκεῖτο ἐπὶ ἀχυρίνου στρώματος μακροῦ πτώμα, τοῦ ὁποίου τὰ σκληρυνθέντα μέλη ἐφαίνοντο παλαιόντα ἀκόμη κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τὸ ἀνοικτὸν στόμα ἔτοιμον νὰ ἐξεμέσῃ καὶ ἄλλας βλασφημίας.

Γουπετὴς παρὰ τὴν κλίνην καὶ κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖράς τῆς τὴν χεῖρα τῆς νεκρᾶς νέα τις κόρη ἐφαίνετο ἀπηλιθωθεῖσα ὑπὸ τῆς λύπης. Ταύτην ἐπροσπάθει μία γειτόνισσα νὰ παρηγορήσῃ δι' ἀπαγγελίας κοινῶν τύπων. Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Οὐλρίχου μόλις ἤγειρεν ἡ ὀρφανὴ τὴν κεφαλὴν καὶ ἔπεσε πάλιν εἰς τὴν προτέραν ἀναίσθησίαν.

(Ἐπεται συνέχεια)